

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSAGA ÉS A MEGYEI TANACSA LAPJA
XIII. ÉVFOLYAM, 243. SZÁM
ÁRA 50 FILLER
1956. OKT. 16., KEDD

Közös céljaink érdekében

Tegnap megkezdődtek Belgrádban a legmagasabbfokú pártközi tárgyalások a magyar-jugoszláv kapcsolatok normalizálására, a két nép közötti viszony rendezésére. Az MDP küldöttségének jugoszláviai utazásával olyan lépésre került most sor, amelynek jelentősége messze túlnyúl a magyar vonatkozásokon, élelken foglalkoztat barátot és ellenséget egyaránt, hisz a magyar és jugoszláv párt vezetőinek eszmecsereje hatással lesz a két közvetlenül érintett ország egymáshoz való viszonyának további alakulásán túl a Duna menti népek összességének szorosabb együttműködésére, sőt az általános európai helyzet további javulására is.

A találkozás jelentőségét növeli, hogy olyan körülmények között került rá sor, amikor Magyarországon kedvező legkörülmények között alakult ki a szocialista demokrácia zavartalan fejlődéséhez és megszilárdulásához. Olyan időben ültök össze a két párt vezetői, amikor egy végleg lezáruló időszakban süllyedő közérzetű nemzet fejlődésének szilárd alapjait építik. E tanulságok szellemében nemcsak belső ügyeink rendbehozásánál jelent elvont erőt, hanem külső kapcsolatunk rendezésénél is. Elkövetett hibáink komoly okot szolgáltatnak a felelősséget megváltó bizalmatlanságra, most azonban arra törekszünk, hogy minél gyorsabban megszüntessük a bizalmatlanság okát s a kölcsönös megbecsülés és egyenlőség alapján fejlesszük kapcsolatunkat minden olyan országgal, mely ugyancsak a megbecsülés alapján kész velünk baráti kapcsolatot fenntartani. Különösen vonatkozik ez egy szocializmust építő országra, amelynek útjai, ha bizonyos tekintetben eltérnek is a miénktől, de vitathatatlanul a szocializmus útjai.

Jugoszlávia földrajzi helyzeténél fogva természetes szövetségünk. De a közös cél, melyért mindkét ország nagy erőfeszítéseket tesz, még földrajzi összetartozandóságunknál is szilárdabb alapot nyújt az összefogásra. Népeinket évszázadok történelmi hagyományai fűzik egymáshoz, s barátságunk ezekben edződött, erős. Annál sajnálatosabb, hogy ezt az évszázadokon át kialakult és fejlődött barátságot hosszú években át a legsötétebb felhők árnyékolták be egy esztelen politikai terheként. A féltékeny, gátlás nélküli uszító hadjárat, a jugoszláv nép eredményeinek futatás és rosszindulatú elferdítés, demosciklás, a jóhiszemű emberek százazreit, millióit vezette tévútra, felmérhetetlen károkat okozva és súlyos sebeket ejtve e hagyományos barátságban. Most, amikor kimondottuk a szót: Soha többé! — elmondhatjuk, már nem üres kézzel mentünk Belgrádba. Alljanak itt beszédesen a tények. Nyilatkozta nekünk ki, hogy nemcsak jó szándék és óhaj van csupán a tárgyalunkban a múlt eltemetésére, hanem olyan eredmények, amelyek őszinte törekvéseink fémjelzői. Kell-e bizonygatni, hogy Rákosi Mátyásnak a magyar politikai életből való távozása, Parkas Mihály őrizetbevétele, Rajk László és mártírársainak méltó rehabilitációja, mind olyan lépések, amelyek nemcsak a szocialista demokratiz-

mus teljes érvényrejutását segítik elő, hanem szélesre is tárják a lehetőségek kapuját egy bensőséges, baráti magyar-jugoszláv viszony megteremtéséhez is.

A hétfőnapra tartozik a Nemzeti Színházban jugoszláv művészeknek tapsolhatunk, hogy magyar esztétégyüttes járja be Horvátországot, hogy egyik delegációt a másik követi a két ország között, egy-egy élénk gazdasági vérkeringés s most sor került az eddigi legjelentősebb lépésre, a két párt vezetői közötti eszmecsere. Új szakasz kezdődik a két nép, a két kommunista párt kapcsolatának történetében. Az együttműködés új távlatai nyílnak meg s ez annál jelentősebb és nagyszerűbb, mert nem egyszerűen két ország, két nép közeledéséről van szó, hanem két szocializmust építő, közös jövőt munkálkodó népet hoz össze a barátság talajára.

Nyilvánvaló dolog, hogy a megbecsülésen, ahol nemcsak pártközi, hanem állami, gazdasági és politikai kérdések megvitatására is sor kerül, lesznek véleménykülönbségek, de a vélemények kiegyensúlyozása, a problémák őszinte feltárása közelebb hozza egymáshoz az eltérő nézeteket. „A mai társadalmi fejlődés nagy kéréseire vonatkozó egyes kérdések helyeséről végső soron a társadalmi gyakorlat dönt. Ez az igazság egyetlen objektív kritériuma. A jelenlegi tapasztalatokról és a mai világ új problémáiról folytatott nyílt és őszinte véleménycsere azonban hasznos lehet a szocialista gondolat és gyakorlat továbbfejlesztése szempontjából” — vonja le a végkövetkeztetést a jugoszláv Borba Nyílt véleménycsere című cikkében.

Mi is meg vagyunk győződve arról, hogy a nyílt eszmecsere a népek barátságának, a nagy nemzeti és társadalmi problémák megoldásának legcélravezetőbb módszere. A magyar közvéleményt őszinte örömmel tölti el a nyílt eszmecsere módszerének alkalmazása a nemzetközi kérdések minden területén s kiváltképp az olyan kérdésekkel kapcsolatban, amelyek közvetlenül érintik helyzetünket s hasznunkra lehetnek a szocialista építésben is. Ezért üdvözöljük osztatlanul a most megkezdődött jugoszláv-magyar pártközi tárgyalásokat, mint egyik legcélravezetőbb módszerét vitás ügyeink rendezésének s kapcsolataink új alapokra való helyezésének. Egy népet ideig-óráig meg lehet téveszteni, félre lehet vezetni, de ezt nem lehet állandósná nagyon súlyos következmények nélkül. Előttünk is ma már, ebben a tisztuló légkörben egyre világosabban állnak azok az erőfeszítések, amelyekkel a jugoszláv kommunista párt kereste az új utakat, a nép igényeinek s az ország adottságának megfelelő új módszereket, sajátos, merész politikájának kialakításához. Őszinte tisztelettel tekintünk a jugoszláv kommunista párt, a jugoszláv népre, melynek hősiessége, alkotómunkájának nagysága a rágalmaktól megtisztítva, ma már teljes nagyságában áll előttünk.

Félteve ápoljuk most bontakozó barátságunkat a jugoszláv néppel, s kívánjuk, hogy a most megkezdődött tárgyalások is vigyék előre e barátság ügyét.

A Magyar Dolgozók Pártja küldöttsége megérkezett Belgrádba

Belgrád (MTI) A Magyar Dolgozók Pártja küldöttsége Gerő Ernő, az MDP Központi Vezetőségének első titkára vezetésével hétfőn kora délelőtt megérkezett a jugoszláv fővárosba. A küldöttség különvonata pontban 9 órakor futott be a belgrádi pályaudvarra, ahol a Jugoszláv Kommunista Szövetsége képviselőiben Alekszandar Rankovics és Szevotzar Vukmanovics Tempo, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagjai, továbbá Dusan Petrovics és Milos Minics, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának tagjai, Jozse Vilfan, Tito köztársasági elnök kabinetirodájának főtájkára és Dobrovoje Vidés helyettes külügyi államtitkár várta a magyar párt vezetőit.

A magyar küldöttség különvonatán érkezett a pályau-

darra Lazar Kolisevicski, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagja, Voja Lekovics és Paso Romac, a JKSSZ Központi Bizottságának tagjai, akik Szabadkán fogadták a magyar párt vezetőit.

A delegációval együtt érkezett dr. Münnich Ferenc, a Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövete, aki a küldöttség elnöke és a magyar háttér.

A vonatból egymás után szálltak ki Gerő Ernő, Apró Antal, Hegedűs András, Kádár János, Kovács István, Alekszandar Rankovics odalépett Gerő Ernőhöz és forrón kezelt szorított vele. Két úttörő virágcsokrot nyújtott át Gerő elvtársnak. Felhangzott a magyar, majd a jugoszláv himnusz, utána Gerő elvtárs a mikrofonhoz lépett és az alábbi beszédet mondotta:

Gerő Ernő üdvözlő beszéde

Kedves Elvtársak! Mint a Magyar Dolgozók Pártjának és a magyar népek küldötteeit, nagy örömmel tölt el bennünket, hogy eljöttünk a szomszédos Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságba, baráti, elvtársi küldetésre. Már nagyra értékeljük azokat a káros, mindkét országra és mindkét népre, valamint pártjainkra nagy mértékben hátrányos viszonyokat, amelyek néhány éven keresztül mérgezték és kiélezték az országaink és népeink közötti kapcsolatokat, hála mindkét ország vezető körei különös törekvéseinek, népeink akaratának megfelelően az elmúlt években igen jelentős előrehaladás történt az országaink közötti jószomszédi, baráti, testvéri viszony szoros kapcsolatokat megteremtéséért. Különösen gyűlöltöcsöző volt e tekintetben az elmúlt esztendő, melynek folyamán együttműködésünk megjavításában és kifejesztésében a gazdaság, a tudomány, a kultúra, a sport területén közös erőfeszítéssel komoly eredményeket értünk el. Meg vagyok győződve arról, hogy jelenlegi küldetésünk jelentős lépéssel fog hozzájárulni a pártjaink közötti elvtársi együttműködéshez, s a népeink közötti barátság megszilárdításához és kifejesztéséhez, mert mindkét ország a szocializmust építi, mert országainkban a hatalom a dolgozó parasztsággal szövetséges munkaszövetkezési kezében van, mert mindkét félben megvan a törekvés arra, hogy a még függőben lévő dolgainkat rendezzük a teljes nemzeti függetlenség, az egymás ügyeibe való be nem avatkozás szellemében, s ugyanakkor egymás kölcsönös segítése magasztos elveinek jegyében munkálkodjunk országaink, népeink felvirágztatásán.

A magyar delegáció, a Magyar Dolgozók Pártja és a magyar nép nevében meleg szeretettel köszöntöm Jugoszlávia népeinek kiváló vezetőit,

Joszip Broz-Tito elvtársat, a jugoszláv elvtársakat, a Jugoszláv Kommunista Szövetséget, Belgrád lakosságát és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kemény harcokban megérdemelt hősi munkaszövetkezési és dicső népeit.

Gerő Ernő ezután bemutatatta Alekszandar Rankovicsnak a magyar küldöttség tagjait, majd pedig Alekszandar Rankovics ismertette meg a magyar küldöttség tagjait a Jugoszláv Kommunista Szövetsége pályaudvaron jelenlévő képviselőivel.

A Magyar Dolgozók Pártja küldöttsége a pályaudvarról a „Stari Dvor”-ba (régi palota) hajtott.

Az elvtársi és baráti légkörben lezajlott délelőtti megbeszélések után Tito elvtárs a Belvidorban ebédet rendezett a vendégek tiszteletére. Az

pedig Gerő Ernő a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Hegedűs András, Kádár János, Apró Antal és Kovács István, az MDP Központi Vezetősége Politikai Bizottságának tagjai, valamint Münnich Ferenc belgrádi magyar nagykövet.

Az elvtársi és baráti légkörben lezajlott délelőtti megbeszélések után Tito elvtárs a Belvidorban ebédet rendezett a vendégek tiszteletére. Az

utaskokra szegezték fegyvereiket, ok is azonnal akcióba lépett. Rövid tűzharc után sikerült ártalmatlanná tenniük a banda három tagját. A repülőgépen utazó negyedik tag, miután látta, hogy társainak támadása nem járt sikerrel, meadta magát. Bár az államvédelmi tisztek küzdelmét megnehezítette, hogy nem tudták, hány tagja a banda és az utasok közül kik tartoznak a bandához, mégis bátran és higgadtan léptek fel. Csak azokra tüzeltek, akiknek fegyver volt a kezében.

A tűzharc alatt a repülőgép szemeletve is helytállt, külső felületén repülőgépekkel igyekezett megnehezíteni a banditák tevékenységét. A tűzharc kezdetén a gép visszafordult és visszafelé igyekezett Szombathelyre. A gép távirásza a támadásról értesítette a repülőter parancsnokát és miután a gép Szombathelyen leszállt, azt a belügyi szervek már várták.

A gép a banda tagjai kö-

Közlemény a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának képviselői között folytatott megbeszélésekről

Belgrád (TANJUG) Belgrádban hétfőn délelőtt 11 órakor megkezdődtek a megbeszélések a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának képviselői és a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének képviselői között, élükön Joszip Broz-Titovval, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége főtájkára, illetve Gerő Ernővel, az MDP Központi Vezetősége első titkárával.

Jugoszláv részről a megbeszéléseken Joszip Broz-Tito, a JKSSZ főtájkára mellett Alekszandar Rankovics, Mosa Pijade, Szevotzar Vukmanovics, Ivan Gonsjaki, Vladimir Bakarics és Lazar Kolisevicski, a JKSSZ Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagjai, valamint Dobrovoje Radosavlevics és Dusan Petrovics, a JKSSZ Központi Bizottságának tagjai; magyar részről

pedig Gerő Ernő a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Hegedűs András, Kádár János, Apró Antal és Kovács István, az MDP Központi Vezetősége Politikai Bizottságának tagjai, valamint Münnich Ferenc belgrádi magyar nagykövet.

Az elvtársi és baráti légkörben lezajlott délelőtti megbeszélések után Tito elvtárs a Belvidorban ebédet rendezett a vendégek tiszteletére. Az

Újabb repülőgép rablási kísérlet

a szombathely-zalaegerszegi útvonalon

A banditákat az államvédelmi tisztek kemény tűzharcban ártalmatlanná tették

Hétfőn reggel a Budapest-ről 7.10 órakor indult és Szombathelyre, illetve Zalaegerszeg felé tartó repülőgép pilótái és utasai ellen négy felfegyverezett bandita támadást kísérelt meg, el akarták rabolni a gépet. A banditák Budapestben helyezkedtek el a gép utasai között. A gép rendben megérkezett Szombathelyre, ott leszállt, majd ismét a magasba emelkedett, hogy folytassa útját Zalaegerszeg felé. Néhány perccel a szombathelyi felszállás után a banda három géppisztollyal, pisztollyal, kalapáccsokkal, baltával, feszítőkarral és robbanó gyújtással felszerelt — tagja fegyvert rántott és felszólította az utasokat, hogy tartassák fel kezüket. Miután a BM államvédelmi szerveihez a lakosság részéről már korábban bejelentés érkezett, hogy valamelyik repülőgép ellen támadás várható, a BM államvédelmi szervek két tiszte is elhelyezkedett az utasok között. Mikor a banditák előrántották és az

As Elnöki Tanács ülése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Dobi István elnöklével hétfőn ülést tartott és több fontos határozatot hozott. Az Elnöki Tanács úgy határozott, hogy egy héttel elhalasztja az országgyűlés összehívását, tehát nem október 22-re, hanem október 29-re hívja össze az országgyűlés új ülését.

Sepilov nyilatkozata a Biztonsági Tanács döntéséről

New York (AP) Sepilov szovjet külügyminiszter vasárnap este utazott el New Yorkból Moszkvába. A repülőtéren többek között kijelentette: „Az élet élesen szóló tényei meggyőzők az embereket arról, hogy napjainkban csakis tárgyalásokkal lehet sikeresen rendezni bármiféle nemzetközi viszályt.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

As Elnöki Tanács ülése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Dobi István elnöklével hétfőn ülést tartott és több fontos határozatot hozott. Az Elnöki Tanács úgy határozott, hogy egy héttel elhalasztja az országgyűlés összehívását, tehát nem október 22-re, hanem október 29-re hívja össze az országgyűlés új ülését.

Sepilov nyilatkozata a Biztonsági Tanács döntéséről

New York (AP) Sepilov szovjet külügyminiszter vasárnap este utazott el New Yorkból Moszkvába. A repülőtéren többek között kijelentette: „Az élet élesen szóló tényei meggyőzők az embereket arról, hogy napjainkban csakis tárgyalásokkal lehet sikeresen rendezni bármiféle nemzetközi viszályt.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

As Elnöki Tanács ülése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Dobi István elnöklével hétfőn ülést tartott és több fontos határozatot hozott. Az Elnöki Tanács úgy határozott, hogy egy héttel elhalasztja az országgyűlés összehívását, tehát nem október 22-re, hanem október 29-re hívja össze az országgyűlés új ülését.

Sepilov nyilatkozata a Biztonsági Tanács döntéséről

New York (AP) Sepilov szovjet külügyminiszter vasárnap este utazott el New Yorkból Moszkvába. A repülőtéren többek között kijelentette: „Az élet élesen szóló tényei meggyőzők az embereket arról, hogy napjainkban csakis tárgyalásokkal lehet sikeresen rendezni bármiféle nemzetközi viszályt.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

As Elnöki Tanács ülése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Dobi István elnöklével hétfőn ülést tartott és több fontos határozatot hozott. Az Elnöki Tanács úgy határozott, hogy egy héttel elhalasztja az országgyűlés összehívását, tehát nem október 22-re, hanem október 29-re hívja össze az országgyűlés új ülését.

Sepilov nyilatkozata a Biztonsági Tanács döntéséről

New York (AP) Sepilov szovjet külügyminiszter vasárnap este utazott el New Yorkból Moszkvába. A repülőtéren többek között kijelentette: „Az élet élesen szóló tényei meggyőzők az embereket arról, hogy napjainkban csakis tárgyalásokkal lehet sikeresen rendezni bármiféle nemzetközi viszályt.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

„Szeretném kifejezésre juttatni azt a reményemet, hogy a valamennyi érdekelt félnek teljes egyenlőségű biztosi tárgyalások alapján sikerül majd véglegesen megoldani a szociális problémát.”

Nagy Imre elvtárs levele az MDP Központi Vezetőségéhez

A MAGYAR DOLGOZOK PARTJA KOZPONTI VEZETOSEGENEK

Budapest

Tisztelt Elvtársak!

Kommunista meggyőződés és a párthoz való ragaszkodásom, parancsszavát követem, amikor egyéni érdeket prezíziáspontokat vagy sértődöttséget félretéve, ismét a párthoz fordulok. E levellem megírására mindenképp a párt egységének feltétele és a kívánság készítem, hogy minél előbb a párt soraiban, annak tagságával vállalva munkálkodhassak a szocializmus építésébe, az ország felvirágoztatásába, dolgozó népünk boldog, békés élete nagy és nehéz feladatainak megoldásában, amihez a párt minden erejének megfeszítésére, minden tagjának szilárd, elvű helyállására van szükségem.

Ugyanakkor, amikor az 1956 júliusi központi vezetőségi határozat nyomán felmerülő új és nagy kérdések, de nem utolsósorban népköztársaságunk ellenségei számításainak meghátrítása elengedhetetlenül megköveteli a párt soraiban elvi, politikai és szervezeti egységét, valamint ennek alapján a legszembetűnőbb demokratikus erők nemzeti összefogását — pártügyem tisztázatlansága és a körülötte egyre növekvő bizonytalanság meghiúsítja a párt egységének esélyességét, megszünteti a párt és a demokrácia erőt, éppen akkor, amikor súlyos gazdasági és politikai feladatok kell a párt irányításával megoldani. Ebben a helyzetben mindenképp álló döntő kérdés a párt egység ügye. Le kívánom szögezni, hogy én a marxizmus-leninizmus tanítását és a párton belüli demokrácia elvi alapjain nyugvó párt egységét a párt soraiban tovább élezném, ami a párt egység megszilárdításának, a párt határozatait, egységes politikájának akadályává válhatnék, amit pártügyem rendezésével el lehet és el kell hátrítani.

Nyomatékosan hangsúlyozni kívánom, hogy pártügyem rendezésében minden főlem feltehetőleg megteszek, ami a marxista-leninista meggyőződéssel, elveimmel, valamint kommunista és emberi becsületemmel összeegyeztethető. Mint már több beadványomban kifejtettem, most újból szükségesnek tartom megszögezni, hogy

a) egyetértek a párt politikai fővonalával — iparunknak, mezőgazdaságunknak, egész népgazdaságunknak a marxizmus-leninizmus szellemében, a sajátos magyar viszonyoknak megfelelően a szocializmus alapjaira való helyezésével — amelyet az 1953 júliusi központi vezetőségi határozat és a III. kongresszus határozatai szabnak meg;

b) egyetértek a demokratikus centralizmus lenini elvével, amelynek alapján magamra kötelezőnek tartom a párt határozatait, még akkor is, ha azokkal részben vagy egészben nem értek egyet;

c) egyetértek az 1956 júliusi központi vezetőségi határozat azon elvi előírásaival, amelyek a XX. kongresszus szellemében vezetik a pártot a szocialista demokrácia útjára. Bár a határozat számos kérdésében más véleményem van, a határozatot magamra kötelezőnek tartom és küzdök megvalósításáért.

Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy politikai és ideológiai törekvéseimmel kapcsolatban az elmúlt időszakban elhangzott vádakat megfelelően vezető pártforum nyilvánosságra előtt megvitatassak, s amennyiben az eszmei tisztázás eredményeként szükségesnek mutatkozik, az alaplatannak bizonyult vádak helyreigazításával egyidejűleg a magam részéről kész vagyok a ténylegesen fennálló hibák elismerésére.

Meggyőződésem, hogy ügyemet mind a párt egység, mind a politikai és gazdasági feladatok sikere érdekében rendezni kell. Annál inkább hangsúlyoznom kell ezt, mert a pártból való kizárással a párton belüli demokrácia, a párt szervezeti szabályzata megsértésével történt és pártserűltlen volt. Ez a meggyőződésem vezetett, amikor vezető párt szervekhez több beadványt intéztem, s ez indította arra is, hogy legutóbb régi alapszervezetem pártbizottságához forduljak.

Mindenek alapján úgy érzem, hogy a pártban a helyem, amelyben közel 40 esztendő töltöttem, amelynek soraiban a nép, a haza, a szocializmus ügyéért hol fegyverrel a kézben, hol munkával, szóval vagy tollal, legjobb képességeim szerint küzdöttem. Kérem tehát a Központi Vezetőséget, hogy pártügyemet tegye újabb vizsgálata tárgyává és annak eredményeképpen állítson vissza párttagsági jogaimba, hogy ily módon pártügyem lezárásával is segítse elő a párt és az ország ügyét álló feladatok minél eredményesebb megoldását.

Budapest, 1956. október 4-én.

Kommunista üdvözléssel: NAGY IMRE s.k.

Az MDP Központi Vezetősége Politikai Bizottságának határozata

A Politikai Bizottság megtárgyalta Nagy Imre elvtárs október 4-i levelét, amelyben párttagságának visszaállítását kérte.

A Politikai Bizottság elhatározta:

1. Hatálytalanítja az 1955 novemberi határozatot, amely Nagy Imre elvtársat kizárta a párt soraiból, mert jöllehet követett el politikai hibákat, ezek nem tették indokolttá a pártból való kizárását. A kizárási határozat létrejöttében jelentős szerepet játszott Rákosi Mátvás elvtárs személyi elfoglaltsága. Mindezeket figyelembe véve, a Politikai Bizottság Nagy Imre elvtársat visszahelyezi párttagsági jogaiba.

2. Javasolja a Központi Vezetőségnek, hogy az ügynek még nyitott kérdéseit a közeljövőben vitassa meg, tisztázza a Nagy Imre elvtárs által ténylegesen elkövetett hibákat, valamint azt, hogy a korábbi pártbizottságok mennyiben voltak túlzások vagy helytelen megállapítások.

Ezen intézkedések lehetővé teszik, hogy a Központi Vezetőség az ügyet elvi alapon véglegesen tisztázza és lezárja.

Budapest, 1956. október 12.

A KOSSUTH KÖR ELSŐ VITÁJÁRÓL

SZÉP ÉS GYÖTRELMES

Es mi történetet erre? Kézelgényes, okos megbúvás, szimatoló várakozás. Pedig a XX. kongresszus továbbra is csorbítatlanul hirdette, hogy személyi kultusz, dogmatizmus és szelvétség büne felett pálcát törötte és merni kell a magunk megbecsülése érdekében embereket lennünk. Azonban kiderült, hogy annyi és beléklplántalt magatartást — ha úgy tetszik féltelmet — nem lehet csak olyan egy-kettőre kitépni magunkból. Elég egy elejtett figyelmeztetés és a bennszobor bejegyzése újra végigkúszik az izmok és belénk görcsöcsíti a cselekvés forróságát.

Igaz, ez még a nyáron történt. Azóta változott egy s más dolog, gazdagabbak vagyunk élménnyel, szomorúsággal és könnyekkel egyes felelősek húsunkból való kiöpetésével. Mert az igazság elhárítását zárta meg lehet lákat alatti tartani. Ma már tudjuk, hogy az emberi józan látás, az igazságról hevülő szenvedély olyan, mint a vasfű, lerág minden láncot, bilincset, még akkor is, ha az a szivekre, akaratokra volt erősítve.

A DEBRECENI Kossuth Kör akkor sem akart többet, mint ezen a szombati vitát, mint amit az események azóta igazoltak. Vitát, nyilvános vitát, s nemcsak az értelmiség, de a legszembetűnőbb közönség bevonásával, és dőngeini az értelemszerűen mindazokat a kapukat, amelyek már sok helyet megnyitottak, de azokat is, amelyeket még egyes restaurátorok vállalták meg a rendben erejével csukva szeretnénk tartani.

S hogy mindezt így egy lélegzetre, az elhangzott kérdések összességére előt emondtam, kissé abból is következik, hogy szeretnék nemcsak krónikása lenni az eseményeknek. Epp a vitán elhangzott debreceni újságírás bírálata parancsolta rám az elmondandókat, mivel az újságírás csak akkor töltötheti be lenni funkcióját, ha a közvélemény igazságát bátor forrósággal továbbítja.

NEM SZERETNÉM most sem a mítosz, sem a túlértékelés glóriáját a Kossuth Kör feje felé odakerekíteni. De az első illés eredményét mérlegelve, az igazság feltételül azt a megállapítást díktálja, hogy Debrecenben még egy vitán sem hangzottak el felszólalások hasonló szókimondással, féltéssel, szeretettel, mint ezen a szombati estén.

S mielőtt még a felszólalások csoportosítására rátérnék, valamint feltételül el kell mondanom. Csatári Dániel — aki a budapesti DISZ Petőfi Köré üdvözlését hozta — a legelhatározottabban hangsúlyozta, hogy a Petőfi Kör nem értelmiségi privillégium. S a Kossuth Kör szintén hasonló célkitűzéssel indult. Nem az értelmiség jelző mindenképp előtti hangoztatásával, hanem mindazoknak a tömörítésével, akik a szó jőzsefáltitai értelmességével vallják és hirdetik az értelemszerűen formáló erejét. S ezt Debrecenben munkásság, parancsszavak ugyanúgy hiszi, mint az értelmiségiek széles tábora.

A vitán szenvedélyes és higgadt, heves és visszafogott felszólalások elemezték mai életünk legégetőbb problémáit s azokat a kérdéseket, melyek állandó feszültségben tartják az eddig nagyon is

passzívna hirdett százezreket.

Legtöbb felszólaló — mivel a sebek még nagyon frissek — foglalkozott a Rájkérdéssel, a mártírok embergyalázó tragédiájával. Azzal a nagy perrel, mely boszorkányos raffiniálával vitetett végéhez, s mely mint egy döbbenetes színháték a mi szemünk előtt félrevezetésünkre ívelt a befejezés felé.

Nem volt senkinek szándéka tisztára mosni az elféltéket. Azt megtette már az idő, a történelem. De — s az állásfoglalás itt teljesen egyértelmű volt — feleljenek a bűnsők bíróság előtt tetteikért, s a nyilvánosság legteljesebb bevonásával történjen meg a „rehabilitáció”. S az oly sokra unott és hivataltól megtompult tapsok ott a lélek indulatától forrósdok, zúgva és helyeselve a követelések jogosságát. Vonják felelősségre a bűnsőket és történelmi tájékoztatás az értelemszerűen per minden részletéről.

A MÁSIK KÉRDÉS, ami ezzel szorosan összefügg, a személyi kultusz kérdése. Nem végtelen szenvedély, de az igazságra való apellálás fogalmazta az elhangzott ítéletet. A Magyarországon történet állapokért és az ezekre menő tragédiák szomorúságáért elsősorban az a helytelen irányzat a felelős, melyet a sztálini politika legfellebbező végrehajtásával Rákosi Mátvás elvtárs lépeivel, S végső fokán ebből fakadt a magát tömjénezető személyi kultusz, a févdéhatelenség pápasága, a szocializmus, a demokratizmus, az emberség lébbal tpirása és mindazok a törvényt vált politikai diszciplínák, melyek annyira idegenek a marxizmus-leninizmus elveitől, gyakorlatától.

Volt abban valami komoran fenséges, ahogy az össze-sereglettek ledöntötték valaha bálványukat, S volt abban fenséges tiltakozás és jövöt vállaló fogalom is, hogy az eddigi bűnök ezután már nem törtenhetnek meg. Nem! Mert az eddigi téhlenségre és bologatásra kárhoztatott milliók újra politikáit kezdenek, eselekvő honpolgáraivá válnak e hazának, és jogot kérnek életük irányításából. S itt Debrecenben is, ahol ez a gondolat mindig könnyen gyökeret eresztett.

A VITA ÖSZINTESÉGÉRE jellemző, hogy az akkor még kelésnek tudott Nagy Imre elvtársnak a problémája is felszínre került. A józan érveléssel és okfejtéssel, hogy az események alakulása a valaha megfogalmazott vádakat ellenére is Nagy Imrért igazolta. Illetve azt a politikai és gazdasági koncepciót, melynek ellenkezőjére a gyakorlat olyan kiábrándítóan rácafolta. A most a közvélemény kérelme helyett a kérdés legfrissebb eredményét hadd írjam ide: „A Politikai Bizottság elhatározta: Hatálytalanítja az 1955. novemberi határozatot, amely Nagy Imre elvtársat kizárta a párt soraiból, mert jöllehet követett el politikai hibákat, ezek nem tették indokolttá a pártból való kizárását. A kizárási határozat létrejöttében jelentős szerepet játszott Rákosi Mátvás elvtárs személyi elfoglaltsága. Mindezeket figyelembe véve a Politikai Bizottság Nagy Imre elvtársat visszahelyezi párttagsági jogaiba.” E lelkiismeretünket érintő

kérdések mellett a legnagyobb felelősséggel merültek fel azok a speciálisan debreceni problémák is, amelyek végső soron az országos jelentőségű gondok áramkörébe kapcsolódnak. Ilyenek voltak a mezőgazdasági és ipar Hajdú-Bihar megyei problémái, a termelőszövetkezetek helyzete, az orvosok gondja, a pedagógusi front megoldásra való kérdése. Kemény, de igazságos szavak hangzottak el, melyek azt bizonyították, hogy értelmiségünk nemcsak az értelmiségi gondok szűk keretében tartja a kezét. Félük — s jogosan — mezőgazdaságunkat a termelőszövetkezetek helytelen szervezésétől, a tagosítás tárványtalan végrehajtásától, Félük csökkentő termelési átlagunkat, melyek nemzetgazdaságunkban könnyen zavart okozhatnak.

Az eljövendő színterrel szembe, csak a tanulásnak meg kell jutni. Ilyen meggyőződéssel megmentve, megnyitva.

A faluvégén csak a kis körvítat. En állított, de a szocializmusért, is hozzon mindezt. Egy körül lesz — rossz akkor a s

Ez a FÉLTÉS az egyre tudatosabbá váló felelősség érzése. S hogy ez nemcsak politikai divat, felvilágos, bizonyított Kozma János, a Járóújtató dolgozóinak hozzájárulása, aki arra kérte a Kossuth Kör vezetőségét, hogy az elmúlt vitákon a Járóújtató dolgozóit is, akik „nem a szocializmusból, de a szocializmusért” akarnak élni, minél nagyobb számban vehessenek részt.

Szólunk kellene még sok mindentől, melyek szívebe elevenbe vágó jelentések — az életünk kényesztette féltelém, bizalmatlanság stb. —, de szorít a hely, s valamit még el kell mondanom. Nem önkritikaként, de az igazság előtti süvegemelés. A vitán szóba került a Néplap is, a debreceni újságírás. Hogy hiányzik belőle sok minden, ami az újságírás velejét adja: Bátorralan, kritikátlan, problémátlan, szóval rossz, s erre lehet-e mentesség. Erdei Gábornak nagyon igaza van, s a Kossuth Kör további programjába nagyon helyes volna beiktatni a debreceni újságírás megvitatását.

BEFEJEZÉSÜL talán még értékelést kellene adnom a Kossuth Kör első nyilvános vitájáról. Megmérni, hogy mi a pozitív, mi a negatív, mennyi a jó, s mennyi a rossz. Erre azonban most nem telik indulatomból. A Kossuth Kör, melyet a mi szenvedélyünk — tanárok, orvosok, újságírók, mérnökök — hívott életre, már első ülésén igazolta, hogy mindazt szereti, amit szeretni kell, hogy félti a holnapunkat, a jövőnkét, de kizárja mindazt, ami pelyva, konkoly életünk gazdag természetében. Természetesen — hiszen ez a törvényszerű — hangzottak el a felszólalások, melyek kicsit demagóg módon fogalmazódtak, s amelyek a pillanatnyi szituáció váráit akarták magukhoz tépni. Azonban ez nem baj. A demokratizmus mindent elbírja, ezt a mustos forrongást, melyből mégis csak tiszta bort fogunk szűrni a leülepedés után. Nyitl és őszinte vitákra van szükségünk, ahol a vélemények szikrázó pengéi csapnak össze s ahol nem a mellébeszélés, hanem a demokratizmus igazi emberi hangja az alaphang.

A Kossuth Körnek ezt az alaphangot kell a további vitákon is, a szenvedély magas hőfokán tartani, és akkor nagy és hasznos szolgálót tesz népünknek, Debrecennek.

BODA I

Nemrégiben

ben a Tisza n... zsa melléki? F... dani, mert alig... gál a szőke fo... cél nélkül esel... kon a kis ház... a faluval. Egy... kasul jártam... széklet után t... lag Tsz-be. Sz... zibb értelmébe... meg utána. A... ugyanis nagy... Csillag Tsz. E... tudtam már l... nek, ha nem is... ből egy szép... bol me tudtam. F... nőke igaz, ne... hallja azt a p... hallottam jött...

— Az lépjen... szert dolgozni... szemmi, csak... tanulásnak meg... meglátjuk. Ily... meggyőződéssel... megmentve, m... nyitványa.

A faluvégén... csak a kis kör... vítat. En állított, de a szocializmusért, is hozzon mindezt. Egy körül lesz — rossz akkor a s

Ez csak úgy

miért mondják... olyan a szövet... tyuk, amely m... zok. Jódarabig... ni a rejtély, p... tag is bejött, e... tudják, vajon... talán kíváncsi... valami újat.

A kérdést fel... én vártam, hog... dig azt talalták... — Van alap... állt fel végül a... A n drás. Ninc... szemre. Tudja... Olyan, mint az... megpakolnak a... két ló húzza. J... hogy csak egy... gyan erőlködik...

Mit ér az oly... lépett be, mert... volt — vágott a... ember, s látszó... sbben kitörte... totta indulatát... a munkával?

Egy elh...

DE

A József Atty... neven Woll... hany kilométer... város központj... kétezer évben l... elmult levek e... bé vált a kérdé... a telep felöve... számára iskolá... teremhiány is... rés megoldását... ségmegoldásként... pályát ut végén... szakítottak le... átalakítások ú... met és két kics... tek, egyet az... másikat a taner...

Hogy milyene... termek? Egnym... gben épült —... szobában elfér... tanterem van, ... szakban folyik... előtt 28—30, d... harmincon felü... a kivénhedt pad... mekek. Az egyi... a három kicsi... sebb — ablakai... azaz a néhány... disznóóra nyila... tetest? Kelleme... legnagyobb jó... felhet biztosítan...

A z iskola kö... szédságában... kétszáz lépésre... terpeszkedik, pá... nyire pedig a... fennálló „dögté... „frissíti” a körm... A kicsi udvaron... esik az eső — b... porban, így meg... k... meg a k...

A TRUBADUR FELJÚTÁSA

Szombaton este zsúfolt ház előtt tartotta meg a Csonkai Színház Verdi: Trubadur c. operájának felújítását. A felújítás nem minden izgalom nélkül „ment le”: szombaton délfelé derült ki, hogy a Leonora szerepét éneklő Bán Ibolya teljesen berekedt, s a másik Leonora, Balogh Éva szintén torokgyulladással bajlódik. Az előadást Czanik Zsófia az Operaház tagja, valamint az Operaház titkársága mentették meg, amennyiben sikerült az éppen aznap ráérő kitűnő szopránénekesnőt félórán belül megtalálni. A Trubadur a közeljövőben még két alkalommal, október 20-án és 27-én lesz előadva.

Hétfőtől ismét csökken a forgalomkorlátozás a vasúton

Ujabb vonatok indításával egy időben a jegyváltásra és a kedvezményekre kiadott intézkedéseknél is változás történt. Hétfőtől már valamennyi közlekedő személyvonatra érvényesek a kedvezményes jegyek és a vasutasok szabadjegye. Az IBUSZ utazási irodák újabb árusítanak elővetelben vasúti jegyeket. Ervénnyét veszti az az intézkedés is, hogy előre váltott menetjegyekkel azonnal, illetve még aznap meg kell kezdeni az utazást. Az 50 kilométeren felüli távolságra az állomá-

sokon előre váltott jegyek a következő napon éjfélig, az IBUSZ-nál váltott jegyek pedig egy hónapig érvényesek.

A teljes áru jegyeken kívül azonban már érvényesek a dolgozók és a diákok menetjegye is, az üdülésre utazók, s a vasutasok félúri kedvezményes jegyei. A vasutasok szabadjegye még nem érvényes.

Ugyancsak korlátozzák még a különvonat, a különkocsis és a csoportos utazás kedvezményeseket.

Egyszer tisztázni kell

A folyási Vörös Csillag Tsz munkáján még lehet javítani

Nemrégiben Folyáson jártam, ebben a Tisza melléki kisközségben. Tiszta melléki? Hát lehetne így is mondani, mert alig pár kilométerre folydogál a szőke folyó. Először csak mindenütt nékül csellengtem a poros utcákon a kis házak között. Ismerkedtem a faluval. Egy félóra alatt keresztülkaszul jártam az egész községet és egy szekér után vezettem be a Vörös Csillag Tsz-be. Szekér után, a szó legizibb értelmében, mert az ment elől, én meg utána. A szekér oldalán a tábla ugyanis nagy betűkkel hirdette: Vörös Csillag Tsz. Egy pár elejtett szóból tudtam már létezéséről a szövetkezetnek, ha nem is egy csokorra való, amiből egy szép riportot lehet fabrikálni, de tudtam. Ferge József, a tsz elnöke igaz, nemigen örült volna, ha hallja azt a pár mondatot, amit én hallottam jöttömben-mentemben.

Az lépjen be közéjük, aki nem szeret dolgozni. Nem mutatott az még semmit, csak a gazos földet. Először tanuljanak meg dolgozni és majd utána meglátjuk. Ilyen és ehhez hasonló megjegyzéseket hallottam, s öszintén megmondva, ez nem a legjobb bizonyítvány.

A faluvégén a tsz irodában először csak a kis könyvelővel kezdődött a vitát. En állítottam: rossz a szövetkezet, ő mondta: jó. Hogy bizonyítékot is hozzon mindjárt a jövedelemmel kezdte. Egy munkaegységre 52 forint körül lesz — mondotta —, hát miért rossz akkor a szövetkezet?

Ez csakugyan szép, de hát mégis miért mondják azt a faluban, hogy olyan a szövetkezet, mint egy kötőanyag, amely mindig a fészke körül mozog. Jódarabig nem is akart megőrdőni a rejtély, pedig már vagy négy-öt tag is bejött, egyrészt azért, hogy megtudják, vajon mit akar ez az idegen, talán kíváncsiságból is, nem mond-e valami újat.

A kérdést feltettem, aztán vártunk. En vártam, hogy válaszoljanak, ő pedig azt latolgatták, ki is válaszoljon.

— Van alapja, amit mondanak — állt fel végül az egyik tsz tag, Lente András. Nincs bekötve a falunak a szeme. Tudja milyen ez a szövetkezet? Olyan, mint az a szekér, melyet jól megpakolnak azzal a hiszemmel, hogy két ló húzza. Időközben aztán kiderült, hogy csak egy ló van, az meg akárhogyan erőlködik, alig bírja.

Mit ér az olyan tag, aki csak azért lépett be, mert jó párezer forint adója volt — vágott a beszédbe egy fiatalabb ember, s látszólag rajta, hogy legszívesebben kötörne. Aztán mégis visszatartotta indulatát. Azt hiszi, törődnek ezek a munkával?

Szó szót követett, s lassan kiderült, hogy nem a levegőbe beszélnek a kívülállókat. Sok öszinte dolgot van abban, amit mondanak. Rossz a vélemény? Hát hogyan lenne az, amikor maguk a tsz tagok egy része is hasonló véleményt formál saját szövetkezetéről. De hát mégis miért? Az osztás jó. Jó, mert az a 110 hold rizs, amit ez évben termeltek, jól sikerült. Ha az nem adja meg a 17—18 mázsás holdankénti termést, ma olyan a szövetkezet, mint tavaly, vagy azelőtt volt, legalább is nem sokat javult.

1950-ben alakult a Vörös Csillag. Hogy hogyan, hát bizony nem teljesen az önkéntesség alapján, az biztos. A föld megvolt, csupán a tagokkal és a vezetéssel volt hiba, ami 1953-ban meg is mutatkozott, mert egymás után léptek ki a tagok, otthagyták csapat-papot. Hat-nyolc ember maradt a szövetkezetben, meg a föld, s azok aztán kinlódta, dolgoztak, amennyit tudtak, de a közel 700 hold földdel nem bírtak. Ugyannyira, hogy az elmúlt évben például őszi szántást, vetést egyáltalán nem csináltak és a kukoricát is, amit októberben kellett volna letörni, februárban törtek le. Így nem lett jó termés. Búzából például ez évben holdanként 5 mázsa 33 kilót termeltek, tavaszi árpából 4 mázsa 5 kilót és a többi szántóföldi terméssel sem lehet dicsekedni.

Az elmúlt év őszén ez most, a tavasszal történt valami változás. A szövetkezet tagjainak létszáma szaporodott, úgy, hogy ma 67 tagot számlálnak. Ez a baj ugyan, hogy csak számlálnak. A munka ugyan valami kicsit javult, de még ma sem lehet ráfogni a szövetkezetre, hogy szilárd, erős a munkafegyelm, a tagok ésszerűen, nagyzemni módon gazdálkodnak. Van itt még hiba ma is annyi, hogy papírra vetni is elég lenne. A legnagyobb hiba most mégis a munkafegyelm körül van. A tagság egy része féltve hány a szövetkezetnek, ha akar, meg dolgozni, ha olyan munka van, amelyikért sok munkaegységet írnak. Ha viszont nem olyan jó a munkaegység részesedése, akkor őrülnek otthon, törtenek, ami történik. Csak egy példa, amit maguk a tagok mondtak el. Az aratásnál, amikor a legnagyobb dologidő volt, alig 30—35 tag lehetett összeszedni, de ezt is hogyan? Ugy, hogy a becsületesebb tagok zörgettek a másikhoz: gyere már dolgozni. Ilyen szedelőzködés után aztán 7, fél 8, vagy 8 óra felé indultak ki a földekre. Ezt aztán meg a vak is észrevette, nemhogy azok az egyének, akik figyelték és figyeltek a szövetkezetet, annak munkáját. Hány ilyen példát lehetne még sorolni. A cukorrépa például hiá-

ba osztották ki egyénekre, megsarabolták, kiegyleték, s had nőjön, ha akar.

A munkaegység könyvbe lapozgattunk bele, mert az a pár tsz tag, aki ott volt az irodában, ezzel akarta bizonyítani, hogy hogy is dolgozik egy-egy tag. Tizenöt-husz szövetkezeti tag, akik a gerincet képezik ennek a szövetkezetnek, s lelküket kiteszik azért, hogy valamire menjenek, rendszeresen húsz-huszonöt, vagy még ennél is több munkaegységet teljesítenek egy hónapban. A baj csupán az, hogy ezekből a tagokból van a kevesebb, mert van olyan, aki hetekig felé sem néz a közönség. Fenyeves Imre egy meglett ember. Az ő munkaegység könyve kerül legelőször kézbe. Decemberben hét, januárban hét, márciusban tíz munkaegységet teljesített. A júniusi munkaegység teljesítése meg önmagáért beszél. Ebben a hónapban ugyanis Fenyeves Imre összesen két munkaegységet teljesített.

Kérdészik a tagokat: de hát mit csinál a vezetőség, hát miért nem igyekszik gátat vetni?

Igyekszik az, — válaszolják szinte kórusban, hiszen számtalanszor voltak már le munkaegységet, de nem sokat használt. S hogy ez így van, azt talán azzal is alá lehetne támasztani, hogy kintjártunkkor is összesen 34 ember dolgozott.

Beszélgünk, vitatkozunk, szinte érzem, hogy ezeknek, akik itt ülnek az irodában, mindnek az a gondolata, mi lehetne csinálni, hogy ez a hat év óta egyhelyben topogó szövetkezet végre előrelépjön.

Az nem igaz, hogy nem lehet segíteni, hogy a Vörös Csillag az mindig ilyen lesz. Az nem jó módszer, amit egyesek javasolnak, hogy fel kellene osztani. Nem. Egyedüli dolog az, hogy a szövetkezetben a vezetést, s főleg a szakvezetést meg szilárdabbá kell tenni és meghallgatni a becsületes tsz tagok véleményét, köztük Váradai Ferenc brigádvezetőt is, aki javasolta: aki nem a szövetkezetbe való, kívül kell tenni. Az ilyenek a becsületes, szorgalmas emberek kedvét is elveszik a munkától. Ha szép szóval nem értik meg, hogy a jó gazdálkodás a maguk hasznát is szolgálja, és elsősorban a magukét, akkor hiába minden.

A beszélgetés végén a tagok is azt mondták: Csak egy közgyűlést sikerülne összehívni. Majd ott sok minden eldőlné. Valóban jó lenne, ha összehívnanék egy közgyűlést a Vörös Csillagban, megbeszélnék, hogy miképpen, miféleképpen tudnák a hibákat kijavítani, s valóban szövetkezeti gazdálkodást folytatni.

RÁCZ BELA

A megyei mezőgazdasági állandó bizottság felhívása

A megye dolgozó paraszt-ságának ezekben a napokban legfontosabb feladata, hogy megteremtse a jövő évi bőségebb kenyérgabona-termés alapját. A bő termés alapja az idejében és jó minőségben elvégzett talajmunka és vetés. Ahhoz azonban, hogy üledéket talajba a kellő időben vessük a magot, az szükséges, hogy meggyorsuljon az őszi betakarítás munkája. A kukoricát nem elég csak letörni, haladéktalanul vágni kell a szárát és hordjuk le a tengeriküpket, hogy ne akadályozza a talajelőkészítő munkát.

Az idő rendkívül kedvező és ezt ki kell használni, hogy még a nagyobb esőzés beállta előtt megtörténjen a szántás, még ebben a hónapban földbe kerüljön az őszi búza. Sok helyen arra hivatkoznak, hogy száraz még a föld, kevés az eső. Ezzel a nehézséggel meg kell küzdeni, mert az az előny, ha földben találja a magot a meginduló őszi esőzés. A megye számos jó példáját tudja adni annak, hogy az idejében földbe ke-

riült búza mennyivel erősebb, mint a később vetett. A jövő évi bőséges kenyérgabona terméshez nem elegendő a csak idejében történt vetés, feltétlenül szükséges, hogy a talaj megfelelő táperőben legyen, ezért vetés előtt ne hanyagolják el sehol a műtrágya adagolást. A vetés történjen legalább 4—5 centiméter mélységben, mert így erőteljesebben fejlődik a növény, a téli hideg időjárást jobban bírja. Tapasztalat igazolja, hogy a kora tavaszi felfagyás veszélye is lényegesen kevesebb azokban a vetésekben, amelyeknél a vetőmag elegendő mélységre került. Ne felejtjük el, hogy a vetésnek szüksége van megfelelő takarásra, amit vagy könnyű fogással végzünk el, szárazabb talaj esetén, egy egyenletes legyen a kelés, ajánlatos a gyűrűhenger járatása.

Ezekben a napokban egyetlen termelő se késelekedjen, használja ki a kedvező időjárást, hogy minél előbb földbe kerüljön a kenyérgabona. Így kívánja a közönség a jövő évi gazdagabb termést.

Időszerű hasznos kezdeményezés a lakás gondok enyhítésére

Az elmúlt évek értekezlet-inváziói nyomán, belőlük fakadóan az emberek többségében kialakult az értekezlet-ellenesség, az a másik végtel, mely szerint a közhasználati szavak szótárából örökre ki kell törölni azt a szót, hogy értekezlet. Mondani sem kell, hogy amennyire helytelen volt az örökös összejövetelek, hivatali megbeszélések és tanácskozások számának okatlan szaporítása, legalább annyira helytelen feltétel nélkül hadat üzeni mindennemű értekezletnek, még a lónak is. Mert bár a múlt idők hatalmas összejöveteleinek csömörét igen sokan még most is ott érzik bensőjükben, azért el kell ismerni, hogy voltak az emberek javát szolgáló értekezletek is, és vannak ma is. Hadd szóljunk most néhány szót egy ilyen megbeszélésről. Néhány nappal ezelőtt tartották a városi pártbizottság,

célja az volt, hogy a lehető-ségekhez mérten igyekezzék segíteni Debrecen dolgozóinak egyik legnagyobb, leg-több személyt érintő gondján, a lakásproblémán. Igaz, nem arról tárgyaltak az értekezlet résztvevők, hogy hány új lakást kéne építeni a jelenlegi igények kielégítésére, hanem arról, hogy még a téli beállta előtt milyen módon lehetne a viszonylag nem nagy javítást igénylő lakásokat lakhatóvá tenni.

A városi pártbizottság kezdeményezése igen észszerű elgondoláson alapszik. Arról van szó ugyanis, hogy a Debreceni Ingatlankezelő Vállalat mesteremberek hiányában — jóllehet anyagi fedezet van rá — képtelen a keziesésben levő lakásokat rendben tartani, azokon az idő okozta rongálódásokat kijavítani.

Az elgondolás a következő: Mivel csaknem minden vállalatnak, üzemenk, intézménynek van karbantartó részlege, ezért megoldható lenne, hogy az egyes vállalatok dolgozóinak lakásán a javításokat, kisebb tartozásokat maguk a vállalat karbantartói végezzék el, természetesen munkaidő után, a megállapodó szerinti bért. A javítások felhasznált anyag árát, valamint a karbantartók bérét a DTK a munka befejeztével fedezné. E megoldás gyakorlatiá válassza esetén, ha csak minden vállalat négy-öt lakást hozrendbe dolgozó számára, még a tél beköszönése előtt, akkor is több száz családi hájlek válík lakhatóbbá, több százal-növekszik az elégedett emberelek száma, és több száz háznak hosszabbítjuk meg az élettartamát sebei rendbehozásával.

Az értekezlet résztvevői, a Villamosvasút, a Ruhagyár, a Bűrtorgyár, a Dohánygyár, az Orvos Műszergyár és a Bőr- és Cipőgyár vezetői helyesléssel fogadták a városi pártbizottság és a Debreceni Ingatlankezelő Vállalat közötti előterjesztett javaslatát. Egyesek részéről ugyan aggályok merültek fel a felhasználni gyári anyagot járó összeg költségvetésé illetően, ez azonban már olyan részletkérdés, mely semmiesetre sem hiúsíthatja meg több száz dolgozó lakásának jobbá, kényelmesebbé tételét. A lényegben, a dolgozók lakásproblémái enyhítésének szükségességében mindnyájan nagyon is egyetértettek, s elhatározták, hogy a részletek pontos kioldozása után azonnal hozzákezdenek e hasznos kezdeményezés gyakorlati megvalósításához.

Egy elhanyagolt iskola DEBRECEN PEREMÉN

A József Attila-telep, régi nevén Wolaiffka-telep néhány kilométernyire esik a város központjától. Körülbelül kétezer lélek lakja s már az elmúlt évben egyre sürgetőbbé vált a kérdés: létesítsenek a telep felnövekvő népszámára iskolát. A súlyos tanteremhiány is sürgette e kérdés megoldását, s ezért szükségmegoldásként a Monostor-pályai út végén levő óvodából szakították le egy részt, ahol átalakítások útján 3 tanterem és két kicsi szobát nyertek, egyet az igazgatónak, a másikat a tanteremnek.

Hogy milyenek ezek a tanterem? Egy némelyik — régebben épült — városi lakószobában elférnének. Három tanterem van, tehát két műszakban folyik a tanítás. Dél-élejt 28—30, délután pedig harmincon felül szoronganak a kivénhedt padokban a gyermekek. Az egyik tanterem — a három kicsi közül a legkisebb — ablakai az udvarra, azaz a néhány lépcsőnyire levő dísznőőrra nyílnak. Szellőztetés? Kellemes levegőt? A legnagyobb jó akarattal sem lehet biztosítani itt.

Az iskola közvetlen szomszédságában állatok, alig kétszáz lépésre a sintértelep terpeszkedik, pár száz méternyire pedig a még ma is énnálló „dögterei eresz” is „frissíti” a környék levegőjét. A kicsi udvaron — ha nem esik az eső — bokálgatnak a parkban, így még az sem adhatna meg a kis nesztőlnek,

hogy a tízperces szünetben egy kicsit kiugrálják magukat, mert azonnal porfelhő veszi körül őket, amely száll, száll s beessi magát a rossz ablaklécek nyílásain a tantermekbe is.

Az udvar másik sarkában sorjázik a deszka WC, amelynek fertőtlenítésére az egészségügyi szervek eddig vajmi kevés gondot fordítottak. Lehet-e ezek után csodálni azt, hogy a meleg nyárutói napok alatti valóságos légynivázió indult a gyermekek és tanítók háborítására? A felsoroltak mellett a fedetlen szeméttároló büzlök a nyáron és az ideai tanévben felgyűlt szeméttől, jó táptalajként a légytenyésztésnek. A légytelenítést kérve jó néhányszor kiküldtek illetékes szervekhez az iskolából, míg végre fogamatja lett a kérdésnek. Nincs ennek az iskolának kútja sem. A vánháznál álló kútból hordják ide a vizet.

A József Attila-telepi iskola tulajdonképpen hétéosztályos. Nyolcadik osztályt már semmiképpen nem tudtak elhelyezni, az első osztály is a pártszervezet helyiségében székelt. Így aztán a nyolcadik osztályosok egy része Paera, a tanyasi iskolába — ami a gyermekek lakóhelyétől két, két és fél kilométernyi távolságra van — más része meg a Petőfi iskolában folytatja tanulmányait. Ami az első osztályosok tantermét, a pártszervezet helyiségét illeti, az több a szobát, a legkiseb-

beket oktatják itt, akiknek éppen most lenne szükségük a legtöbb napfényre, a leg-egészségesebb környezetre. Az a helyiség mindennek jó, de azt a legnagyobb jó akarattal sem lehetne mondani, hogy tanteremnek megfelelő. Hetenként éjféltől tartó bálók rendeznek itt. Egy héten három este mozi céljait szolgálja... S délelőtti pedig a kis ablakokon beszűrődő gyenge fénylél tanulják a betűvetést a kicsinyek. Itt még a tábla sincs olyan, amilyen az előírás szerint kellene. Egy ping-pong asztallapot támasztottak háttal a falnak, s ennek egyik lécén támaszkodik az inkább már szürke, mint fekete tábla. A vonalak elmosódott rajta, a tamtó idejét rabolja a vonalaztatás. Hiszen azokat tanítja, akik most ismerkednek a betűkkel.

Az amúgyis üttöt-kopott padok egyre kopnak. A heti bálók alkalmával állandóan ki-s behordják őket, de a moziátogatók ülőhelyétől is ez szolgál. Legyek? Itt sincs hiány belőlük. Ha valaki végtimegy a padok között, csak úgy rajzanak körülötte. Rászállnak a füzetre, könyvre s nem kímélik a kicsinyek uzsomáit sem.

Egy év óta ilyen a helyzet a József Attila-telepi iskolában. Az iskola igazgatója, a tantesztület többi tagja sem emlékszik arra, hogy az oktatásiügyi osztály — kivéve a múlt szeptembert, az iskola megnyitását jelző alakuló ülést — egyik-másik tagja meglátogatta volna őket, érdeklődött volna nehézségeik felől. Így aztán a sok időt igénybevevő két műszak, meg egyéb elfoglaltság mellett még gondolkodni sem lehet rájuk.

Arra azonban gondoltak, még az elmúlt év novemberében, hogy az építendő új iskola helyét illetően megtegyék javaslatukat. Ezt írásban be is küldték illetékes szervezethez, de amikor a telek kijelölésére került sor, már nem kérdeztek meg őket. Így történt aztán az, hogy az új, kétfantemes iskola, a jelenlegi iskolától 10—15 perc járástávnyra épül. Azok, akik az új iskola helyét kijelölték, nem kérdeztek meg azt a három kisémbert sem, akiknek a telektől az iskolának szükséges helyet — értesülésünk szerint törvénytelen módon — kiszakították. Eddig még egyik sem kártalanították.

Az új, kétfantemes iskola tehát — nem a város, hanem más földjén — épülne. Ez év szeptember 1-re be kellett volna fejezni a munkát, de még csak a falak állnak s egyben áll az építkezés is. Nem ördökik meg a polittechnikai oktatás sem. A jelenlegi iskola szűk és egészegetelen udvara nem felel meg erre a célra. A kétműszakos tanítás elviszi annak a lehetőségét, hogy a tanulók szakköri foglalkozáson vehessenek részt, mert ezután sem lesz erre helyiségük. A „tanári szobának” csúfolt helyiségben mindössze egy ember dolgozhat, s legfeljebb három ülhet. Ugyanakkor itt ill tanterem dolgozik. Ilyen körülmények között tanítam, jó munkát végeznai nagy erőfeszítést jelent s minden tisztelet és becsület megilleti a József Attila-telep pedagógusait.

Sok a panasz, sok a baj és valamennyit orvosolni, sürgősen orvosolni kellene. Akik még használni akarják az

asztalok mellől irányítottak, telket kijelöltek, tervet készítették — gyakrabban forduljanak meg a helyszínen, s hallgassák meg dolgozóitársaik, az emberek véleményét is. Illetékesek hallgatnak meg azt a kérését, hogy a jelenlegi iskolához 9 lépcsőre levő gyűmölcsösből — ami 8—10 holdra tehető, ami a tanács s az utcaesprők 25 tagú kollektívájá birja — adjanak az ifjú-ságnak 900 négyzetööllyit. Az iskola vezetői, a lakosság, a tanulók tulajdonképpen ide álmódták meg az új iskolát, de ha már nem itt építették, akkor azért kérnék, hogy szíveshassanak itt friss levegőt, testnevelést, játékok rendezhessenek s nem utolsósorban a polittechnikai oktatáshoz is hozzákezdhesselek. Ezen a részen a gyűmölcsfák gondozatárságról tanúskodnak, öregek is, ki is száradt egy-némelyike, az idén alig termelt rajta valami. Mindössze 900 négyzetööllyről van szó, közvetlen az iskola mellett — szükség, nagy szükség lenne rá.

Es hogy még egy apróság-gal megtudjuk, nagyon el-kelne itt egy telefon is. El-vegre mégis csak iskoláról, a városról távol eső iskoláról van szó. Azok, akik mégis a József Attila-telepi iskolával szeretnének telefonon beszél-ni, ne resteljenek és hívják fel a sintértelepet... Ott ugyanis van telefon, s az iskola, ha szükséges, ezt veszi igénybe.

Igy fest 1956. őszén a József Attila-telepi iskola, a nevelők, a szülők nagy bánatára. Ok még nem érzik, holott nagyon szeretnék érez-ni a XX. pártkongresszus és a júliusi határozat szellemét...

